

ความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยม

ความเชื่อ คือ อะไร

ทัศนคติ คือ อะไร

ค่านิยม คือ อะไร

ความเชื่อ

ความคิด และความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ที่ไม่เกี่ยวข้องกับความรู้ลึก

ลักษณะของความเชื่อ

❄ วิญญาณนิยม

❄ ชะตานิยม

❄ จิตนิยม

❄ นรก-สวรรค์

❄ ธรรมเนียมชาตินิยม กรรม

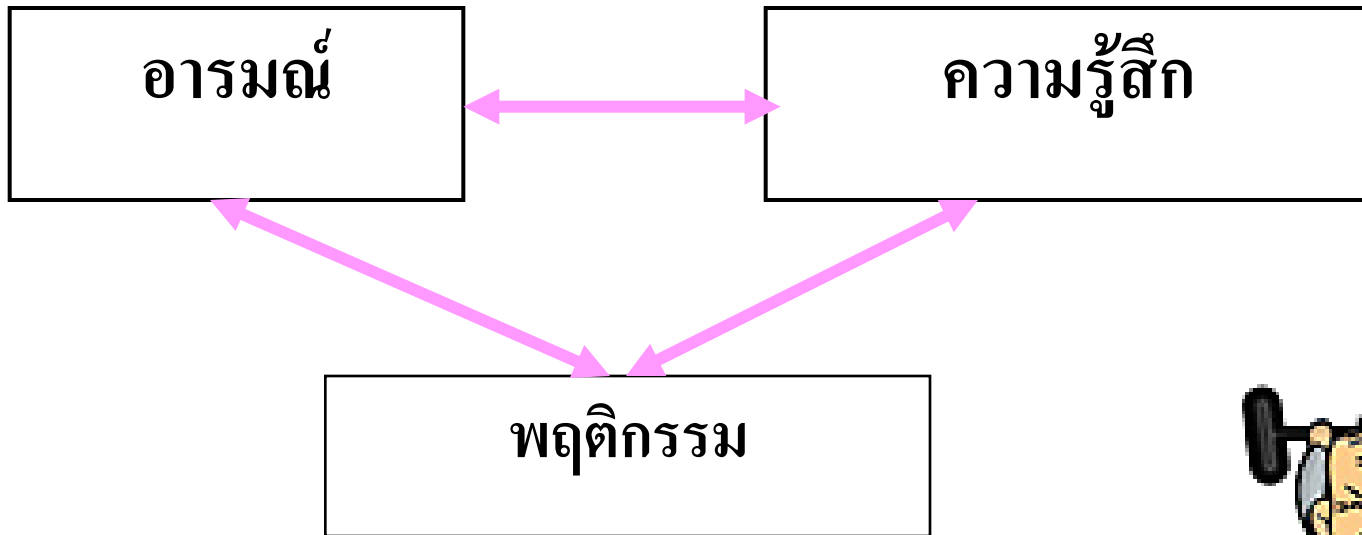
ทำที่ ความคิด

ความรู้สึก

ทัศนคติ

ความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้เกิดการโต้ตอบ
ทั้งในทางบวก และทางลบ

องค์ประกอบของทัศนคติ

การวัดทัศนคติ

การสังเกต

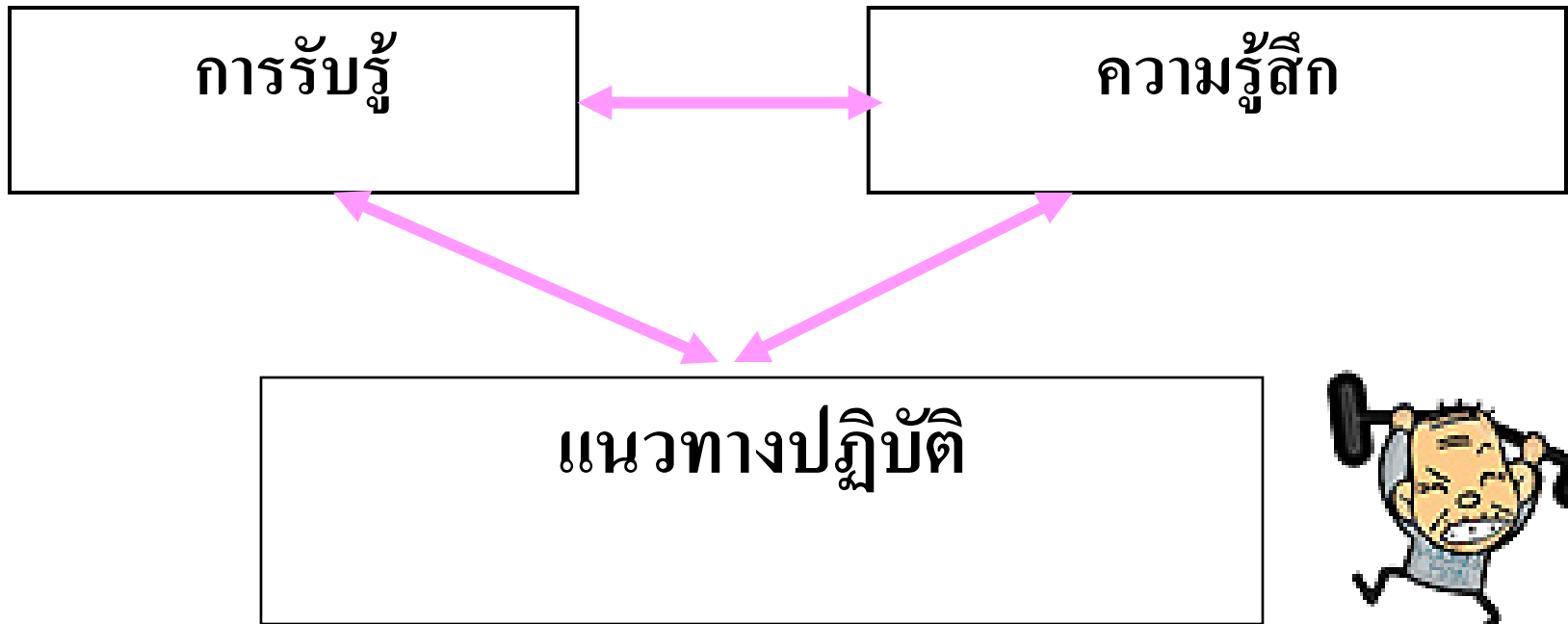
Self - report

ค่านิยม

ความโน้มเอียงหรือแนวทางที่
คนจะปฏิบัติตนไปใน
แนวทางใดแนวทางหนึ่ง

องค์ประกอบของค่านิยม

การเลือก

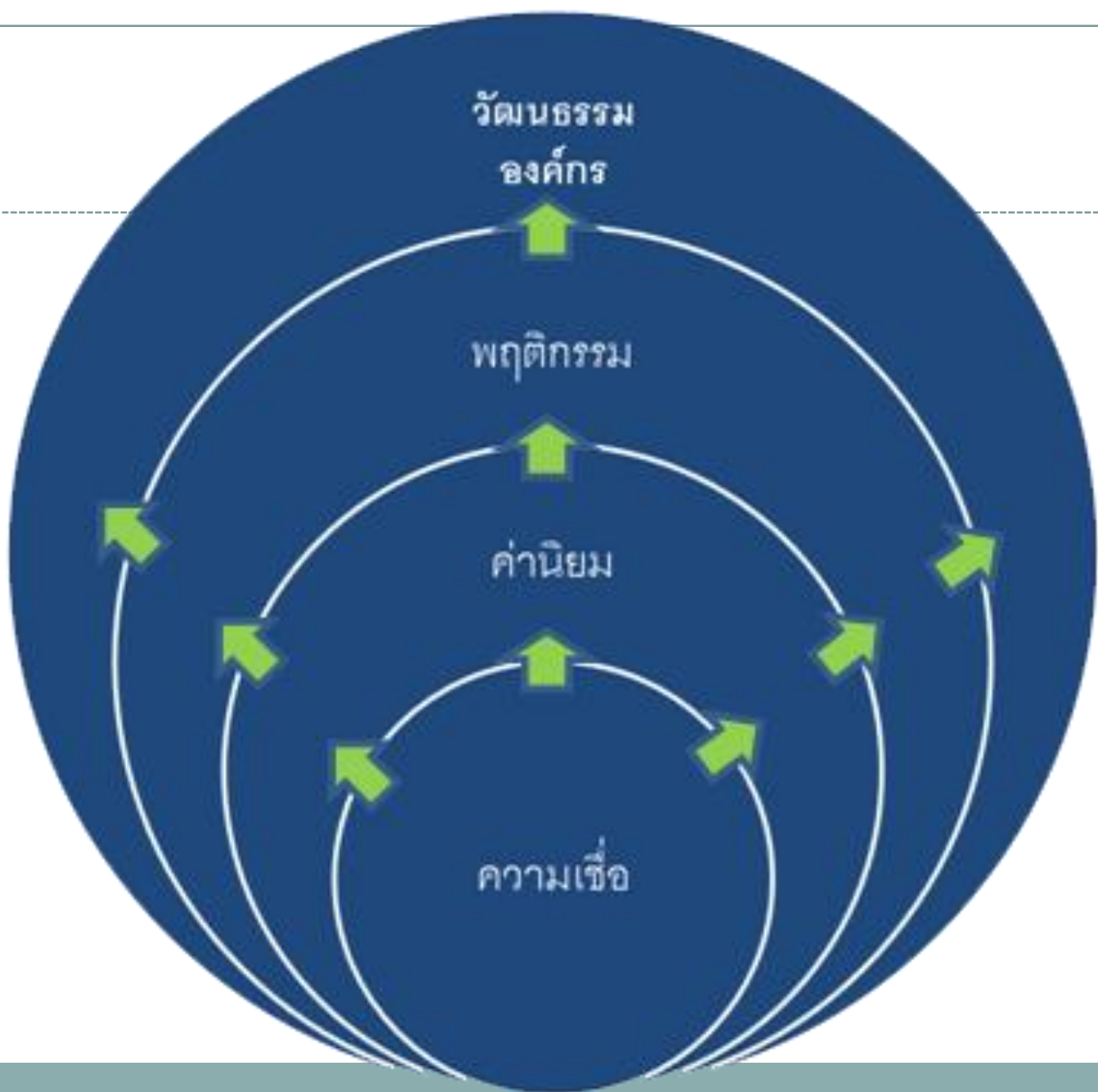

การถือหุ้น

กระบวนการค่านิยม

การกระทำ

ต่อให้คุณเรียนจบจากมหาวิทยาลัยชื่อดัง
หรือได้เกียรติคุณมออันดับ 1

ก็ไม่มีคุณค่า เท่ากับมีคนเดินมาบอก

พ่อ แม่ คุณว่า

ลูกของคุณ เป็นคนดี...

ค่านิยม หรือ ข้าฯ นิยม

ค่านิยม คือสิ่งที่กลุ่มคน หรือสังคมหนึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่มี
คุณค่า เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม น่ายกย่องและควรปฏิบัติ
เป็นสิ่งที่คนในสังคมนั้น ๆ ยึดถือและช่วยในการตัดสินใจ
เลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ

ค่านิยม

- ค่านิยม มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า “Value”
- ค่านิยม หมายถึง ทักษะของคนหรือสังคมที่มีต่อสิ่งของ ความคิด และ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา คุณค่าและความถูกต้องของสังคม นั้นๆ
- ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณคลพอใจหรือเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า แล้วยอมรับ ไว้เป็นความเชื่อ หรือความรู้สึคนึกคิดของตนเอง ค่านิยมจะฝังอยู่ในตัว บุคคลในรูปของความเชื่อตลอดไป จนกว่าจะพบกับค่านิยมใหม่ ซึ่งตน พยายามที่จะยอมรับไว้

ค่านิยมอาจแบ่งเป็น ๒ ประเภท

- ได้แก่

๑. ค่านิยมเฉพาะตัว (Individual Value)

ค่านิยมส่วนบุคคลเป็นการตัดสินใจเลือกในสิ่งหรือสถานการณ์ที่ตนเองต้องการหรือพอใจนั้นถือว่าเป็นค่านิยม ของบุคคลนั้น

๒. ค่านิยมสังคม (Social Value) หมายถึง

ค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคมกล่าวคือสมาชิกของสังคมส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม หรือควรแก่การปฏิบัติสิ่งหรือสถานการณ์นั้น ๆ ก็ จะกลายเป็นค่านิยมของสังคมนั้น ๆ

ค่านิยมแบ่งออกเป็น 2 ระดับ

- ค่านิยมในทางปฏิบัติ (Pragmatic values) เป็นหลักของศีลธรรมที่ตั้งอยู่บนรากฐานที่ว่าตนในสังคมต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดังนั้นค่านิยมจึงประมาณ สิ่งที่ทำให้เกิดความแตกแยกในสังคม เช่น การคดโกง การทำร้ายกัน และยกย่องพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่น ความขยันขันแข็ง ความซื่อสัตย์
- ค่านิยมอุดมคติ (Ideal values) ซึ่งมีความลึกซึ้งกว่าค่านิยมในทางปฏิบัติ เช่นศาสนาคริสต์สอนว่าให้คนรักเพื่อนบ้านเหมือนกับรักตนเอง ซึ่งน้อยคนที่จะปฏิบัติตามได้ แต่ค่านิยมระดับนี้ก็มีความสำคัญในการทำให้คนเห็นแก่ตัวน้อยลง

อิทธิพลของค่านิยมต่อตัวบุคคล

- ช่วยให้บุคคลตัดสินใจว่าสิ่งใดผิด สิ่งใดถูก ดีหรือไม่ดี มีคุณค่าหรือไม่มีคุณค่า ควรทำหรือไม่ควรทำ
- ช่วยให้บุคคลในการกำหนดท่าทีของตนต่อเหตุการณ์ที่ตนต้องเผชิญ
- ช่วยสร้างมาตรฐาน และแบบฉบับจากการประพฤติปฏิบัติของบุคคล
- มีอิทธิพลเหนือบุคคลในการเลือกคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น และเลือกกิจกรรมทางสังคม ซึ่งตนจะต้องเข้าไปร่วมด้วย
- ช่วยให้บุคคลกำหนดความคิดและแนวทางปฏิบัติ
- ช่วยเสริมสร้างหลักศีลธรรม ซึ่งบุคคลจะใช้ในการพิจารณา การกระทำของตนอย่างมีเหตุผล

ชนิดของค่านิยม

ค่านิยมทางวัตถุ

ค่านิยมทางสังคม

ค่านิยมทางความจริง

ค่านิยมทางจริยธรรม

ค่านิยมทางสุนทรียภาพ

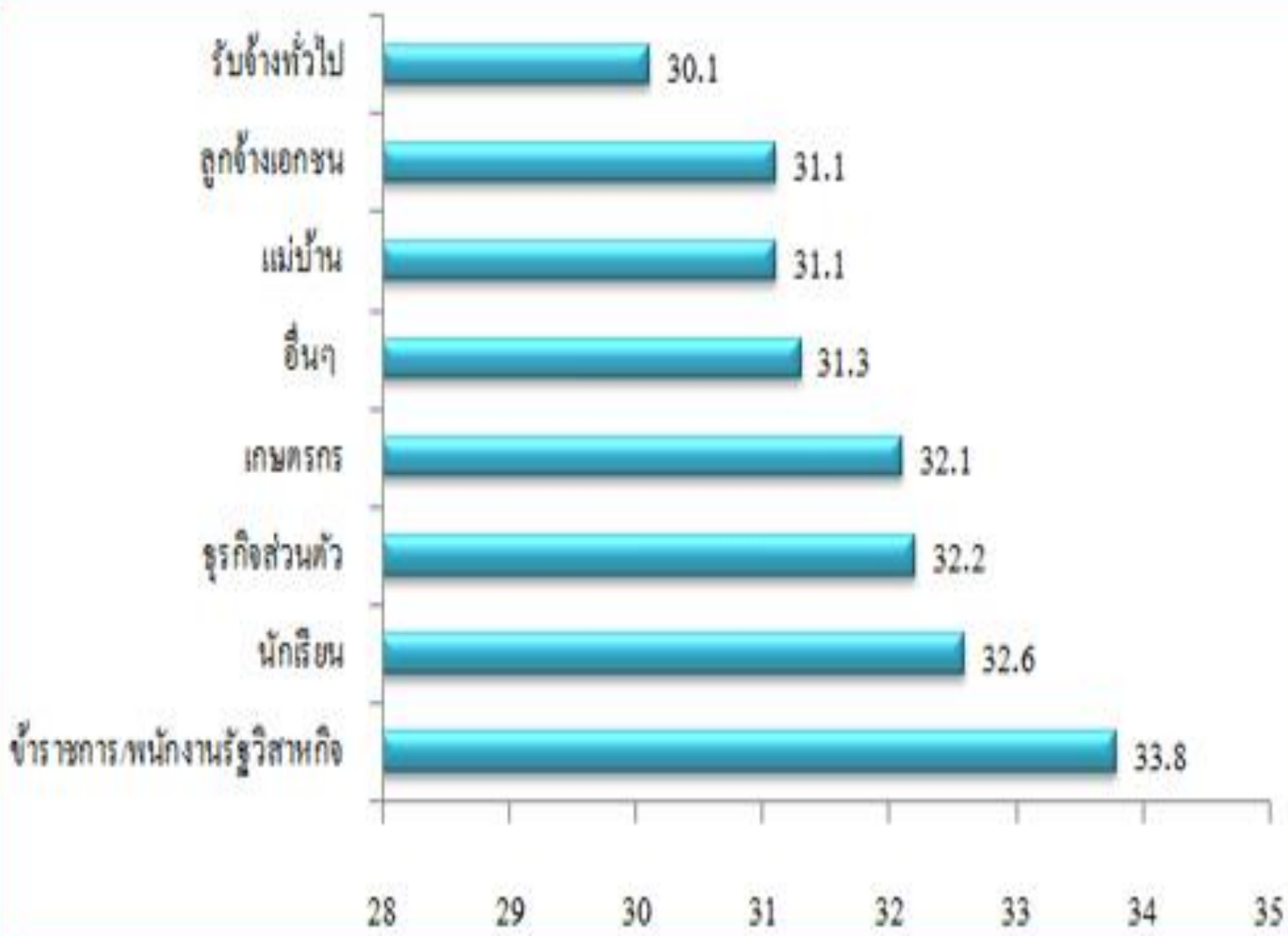
ค่านิยมทางศาสนา

ค่านิยมทางวัตถุ

คำนึงมทางสังคม

ค่านิยมทางความจริง

คำนิยามทางจิตวิทยา

ค่านิยมทางศาสนา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยม

- ❄ ความคิดและประสบการณ์
- ❄ การอบรมสั่งสอน
- ❄ การชักชวนจากบุคคลอื่น
- ❄ การศึกษาเล่าเรียน การปลูกฝัง
อุดมการณ์

❄️ การเห็นตามกัน

❄️ การใช้กฎข้อบังคับ

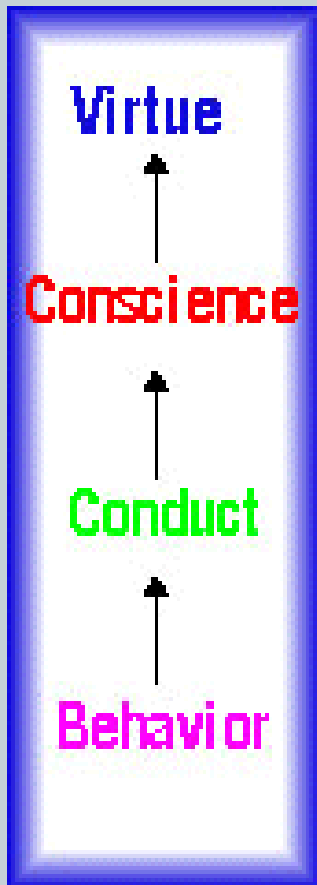
❄️ ความนิยมตามยุคสมัย

❄️ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม
และวัฒนธรรม

ค่านิยมทางสังคมไทย

คุณธรรมที่ถึงของคนต่าง

คุณธรรม ((สำนึกดี + ตัดสินใจ) ประจำและเคยชิน)

มีธรรม (สำนึกดี + ตัดสินใจ)

ความประพฤติ (สำนึก + ตัดสินใจ)

พฤติกรรม (เคลื่อนไหว + การกระทำ)

แง่คิดเกี่ยวกับค่านิยม

- โดยปกติแล้วบุคคลมักจะมีค่านิยมในเรื่องเดียวกันหรือสิ่งเดียวกัน แตกต่างกันไป ทั้งนี้เพราะแต่ละบุคคลมีความรู้ ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมไม่เหมือนกัน แต่บุคคลก็อาจจะมีค่านิยมในบางเรื่องตรงกันได้ เรียกว่า ค่านิยมร่วม (shared values) ซึ่งส่วนมากมักได้มาจากอิทธิพลของศาสนา
- มนุษย์เรายังจะชอบคบหาสมาคมกับบุคคลที่ยึดถือค่านิยมอย่างเดียวกัน
- ค่านิยมบางอย่างได้กลายมาเป็นกฎหมายเช่น ค่านิยมในเรื่องเสรีภาพ ก่อให้เกิดกฎหมายเกี่ยวกับเสรีภาพส่วนบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม (ต่อ)

- ค่านิยมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา กล่าวคือ ค่านิยมบางอย่างอาจเสื่อมความนิยมไป หรืออาจมีค่านิยมใหม่บางอย่างเกิดขึ้นมา
- ค่านิยมของคนและค่านิยมของสังคมจะกำหนดการตัดสินใจในการเลือกของบุคคล
- ค่านิยมบางอย่าง ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลด้วยกัน แต่ค่านิยมบางอย่างเป็นไปในทางตรงกันข้าม
- ค่านิยมของสังคม ไม่จำเป็นว่าต้องมีอยู่ในตัวบุคคลในสังคมนั้นทุกคนไป แต่อาจจะมีอยู่ในสมาชิกของสังคมส่วนใหญ่เท่านั้น

ตัวอย่างของค่านิยมไทย

- ความไม่กระตือรือร้น ไม่ตื่นรบ: สินค้าที่อำนวยความสะดวกจะได้รับความนิยม
- ใช้ทรัพยากรในอนาคตเพื่อความสุขในวันนี้: สินเชื่อ, บัตรเครดิต, เงินผ่อน, เงินกู้
- บริโภคนิยม: ซื้อตามความพอใจของตน ทำให้หัวใจคนไทยให้ซื้อได้ไม่ยาก

ตัวอย่างของค่านิยมไทย

- **วัตถุนิยม:** เห็นค่าของ“การมี”ทำให้สถานะของตนดีกว่าผู้อื่น
- สนใจ“เปลือก”มากกว่า“สาระภายใน” เช่น ให้เกียรติคนทำงานบริษัทมากกว่าอาชีพเกษตรกร
- **ความรักสนุก อารมณ์ขัน และไม่ชอบจริงจัง:** การโฆษณาที่สนุกอย่างเหมาะสม

ตัวอย่างของค่านิยมไทย

- **การถ่อมตน และการยึดถือสถานะในสังคม:** พนักงานขายที่อ่อนน้อมลูกค้ายะชอบ และการทำตลาดที่คำนึงถึงสถานะของลูกค้า
- **เก็บความรู้สึก:** ไม่ชอบให้แสดงออกเปิดเผย เช่น การโฆษณาผ้าอนามัย, ถุงยาง
- **มีความเป็นสังคมร่วมมือ:** ไม่ชอบการพูดโจมตีคนอื่น, ยอมให้คนอื่นกำหนดบางเรื่องให้

ตัวอย่างของค่านิยมไทย

- **นิยมการมีรูปลักษณะเป็นหนุ่มสาว:** ไม่ชอบเห็นความแก่ชรา ; การเลือก Presenter, การขาย
- **ค่านิยมความสะอาด สุขอนามัยของร่างกาย:** ดูแลรูปร่างและกลิ่นกายเสมอ
- **ให้คุณค่ากับพื้นฐานพื้นเพเดิมของคนในการประเมินผลงาน:** มักดูชาติตระกูล, ฐานะของคนอื่นก่อน; เลือกสินค้าที่ทำให้ตนดูมีฐานะสูง

ตัวอย่างของค่านิยมไทย

- **ค่านิยมเกี่ยวกับธรรมชาติ:** ไม่ค่อยสนใจสิ่งแวดล้อม
สินค้าดีต่อธรรมชาติแต่แพงคนก็ไม่ซื้อ
- **ไม่นิยมการเปิดเผยส่วนต่างๆของร่างกาย:** การ
ออกแบบเสื้อผ้า, การโฆษณา
- **การให้ความสำคัญเรื่องเวลา:** คนไทยไม่สนเรื่องเวลา
ดังนั้นความเร่งรีบของไทยจึงไม่สูงเท่าต่างประเทศ

ตัวอย่างของค่านิยมไทย

- **ค่านิยมการทำบุญ การร่วมในกิจกรรมบุญ:** สิ้นค้า หรือการโฆษณาที่ช่วยทำบุญคนจะร่วมด้วยมาก
- **ความสัมพันธ์และความยืดหยุ่นให้:** มักนิยมซื้อสินค้า จากคนรู้จัก แต่ถ้าสินค้านั้นมีข้อผิดพลาดอะไรก็จะอนุโลม ให้ไม่เอาความ

แฟชั่นและความเห่อ

- **แฟชั่น (Fashion)**

- เป็นความเชื่อถือของบุคคลซึ่งมีการยอมรับอย่างแพร่หลายจากบุคคลภายในระยะเวลาสั้น ๆ

- **ความเห่อ (Fads)**

- ความเชื่อถือของบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในระยะเวลาที่สั้นมาก เป็นความคลั่งไคล้พิลึกพิลั่น

ลักษณะนิสัย มารยาท

- **ใจเย็นและเฉยๆ:** ไม่วางแผนล่วงหน้าทำให้คาดเดายาก
- **มีความเป็นตัวของตัวเองสูง:** สินค้าหรือบริการที่จะให้คนไทยต้องสามารถนำมาปรับให้เข้ากับคนไทยได้ เช่น อาหารก็ต้องมีเครื่องปรุง เป็นต้น
- **สงวนท่าที:** ไม่ชอบให้สื่อสารตรงไปตรงมา; การโฆษณา, การเสนอขายสินค้า

ลักษณะนิสัย มารยาท

- การพูดแบบ “ขึ้นเสียง”: แสดงความไม่พอใจ
- ไม่ให้ความสำคัญกับรายละเอียดของสัญญา: ไม่ศึกษาสัญญามีข้อกำหนดอะไรก่อน
- คำนึงถึงบุญคุณ: ถ้าใครช่วยเราไว้ก็จะหาทางตอบแทนคืน
- ยึดถือตำแหน่ง: ตำแหน่งสูงกว่าก็จะเหนือกว่าทุกเรื่อง
- ใช้เงินตอบแทนทุกเรื่อง

ค่านิยมของคนเมืองและคนชนบท

ค่านิยมสังคมเมือง

- ๑. เชื่อในเรื่องเหตุและผล
- ๒. ขึ้นอยู่กับเวลา
- ๓. แข่งขันมาก
- ๔. นิยมตะวันตก
- ๕. ชอบจัดงานพิธี
- ๖. ฟุ่มเฟือยหรูหรา
- ๗. นิยมวัตถุ

ค่านิยมสังคมชนบท

- ๑. ยอมรับบุญรับกรรมไม่โต้แย้ง
- ๒. ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ
- ๓. เชื่อถือโชคกลาง
- ๔. ชอบเสี่ยงโชค
- ๕. นิยมเครื่องประดับ
- ๖. นิยมคุณความดี
- ๗. นิยมพิธีการและการทำบุญเกินกำลัง

ค่านิยมของคนเมืองและคนชนบท (ต่อ)

ค่านิยมสังคมเมือง

- ๘. ชอบทำอะไรเป็นทางการ
- ๙. ยกย่องผู้มีอำนาจผู้มีตำแหน่ง
- ๑๐. วินัย
- ๑๑. ไม่รักของส่วนรวม
- ๑๒. พุดมากกว่าทำ
- ๑๓. ไม่ชอบเห็นใครเหนือกว่า
- ๑๔. เห็นแก่ตัวไม่เชื่อใจใคร

ค่านิยมสังคมชนบท

- ๘. ชอบเป็นฝ่ายรับมากกว่าฝ่ายรุก
- ๙. ทำงานเป็นเล่น ทำเล่นเป็นงาน
- ๑๐. ฟังพาอาศัยกัน
- ๑๑. มีความเป็นส่วนตัวมากเกินไป
- ๑๒. รักญาติพี่น้อง
- ๑๓. มีความสันโดษ
- ๑๔. หวังความสุขชาติหน้า

